

Oslo kommune
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
Kongens gate 20
0030 OSLO

Dato: 08.06.2019

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

201900244-8

Gro Koppen, 953 64 233

033

**HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL ENDRINGER I FRILUFTSLOVEN OG FORSLAG
TIL FORSKRIFT OM FYLKESKOMMUNENES OPPGAVER PÅ
FRILUFTSLIVSOMRÅDET MV.**

Oslo kommune viser til Klima- og miljødepartementets høringsnotat av 14.03.2019, vedrørende forslag til endringer i frilufsloven og forslag til forskrift om fylkeskommunenes oppgaver på friluftslivsområdet mv.

Oslo kommunes høringsuttalelse avgis av byråden for miljø og samferdsel på delegert myndighet, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360.

Forslag til endringer i frilufsloven

Klima- og miljødepartementet foreslår å fjerne kravet om at fylkesmennene skal stadfeste adferdsregler som kommunene utarbeider etter frilufsloven § 15, samt kommunalt fastsatte ferdselsrestriksjoner etter frilufsloven §§ 2, 3a og 16. Endringen vil innebære at kommunene selv må sørge for at allmennhetens interesser ikke innskrenkes unødige. Vedtak om atferdsregler vil fremdeles kunne bringes inn for departementet av eieren eller brukeren av den grunn vedtaket gjelder, av den kommune hvor grunnen ligger, av annen kommune som er interessert i at retten til ferdsel ikke innskrenkes på denne måte, av fylkeskommunen eller av et interessert friluftslag, jf. frilufsloven § 24 femte ledd.

Oslo kommune oppfatter det slik at det ikke er foreslått noen endring av frilufsloven § 22 tredje ledd; «(...) Fylkesmannen kan opptre, klage og i tilfelle på vegne av staten reise søksmål for å ivareta allmennhetens interesser i alle saker av interesse for friluftslivet.» Dette vil i tilfelle ivareta fylkesmannens innsigelsesmyndighet i saker hvor kommunene vedtar adferdsregler eller andre ferdselsrestriksjoner for allmennheten. Det er imidlertid uklart hvilket ansvar fylkesmennene vil ha for å følge opp slike saker på eget initiativ.

Oslo kommune mener konsekvensene av forslaget i liten grad er synliggjort i høringsnotatet, og viser til at Meld. St. 18 *Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet* peker på utviklingstrekk som vil kunne gi økt behov for regulering og utfordringer for allemannsretten:

- *«Forskning tyder på at utviklingen mot et mer mangfoldig friluftsliv vil fortsette. Dette, sammen med økende urbanisering og økende deltakelse i friluftsliv, kan innebære ytterligere utfordringer for allemannsretten, da en rekke aktiviteter vil foregå samtidig og for en stor del på de samme områdene og i de samme traseene. Det kan da oppstå spørsmål om behov for økt regulering eller tilrettelegging for ulike typer ferdsel.»*
- *«Økt bruk av forskrifter kan ensidig ramme enkelte allemannsretter. Forbud i enkelte områder eller etter visse traseer, kompenseres ikke med tilsvarende nye muligheter andre steder. Over tid kan dette redusere muligheten til utøvelse av et mangfoldig friluftsliv. Mer segregering av et økende antall aktiviteter medfører økt arealdisponering, og kan skape nye konflikter.»*
- *«Dersom det i stor grad vedtas lokale forskrifter som regulerer friluftsliv, kan det bli krevende å holde seg orientert om hvilke aktiviteter som kan utøves de enkelte steder. Dette kan oppleves som en barriere for å drive friluftsliv. Fastsettelse og håndheving av lokale forskrifter kan også være ressurskrevende for kommunene.»*

Kommuner kan ha varierende kompetanse og vilje til å ivareta allemannsretten, blant annet som en følge av at de innehar ulike roller; som grunneiere, tilretteleggere for næringsutvikling mv. Oslo kommune mener derfor at staten fremdeles bør ha ansvar for å kvalitetssikre at kommunene ikke innskrenker allmennhetens ferdselsrettigheter etter friluftsloven unødige. Fortsatt stadfesting på statlig nivå vil også bidra til en enhetlig lovanvendelse på kommunalt nivå.

Forslag til forskrift om fylkeskommunenes oppgaver på friluftslivsområdet

Klima- og miljødepartementet foreslår videre å utarbeide en forskrift som fastsetter de konkrete oppgavene fylkeskommunene samlet skal ha på friluftsområdet, både eksisterende oppgaver og oppgaver som skal overføres fra Fylkesmannen og Miljødirektoratet fra 01.01.2020. Utkast til forskrift inngår i høringsnotatet.

Følgende oppgaver skal overføres fra Fylkesmannen og Miljødirektoratet til fylkeskommunene:

1. Oppgaver knyttet til forvaltningen av statlig sikrede friluftslivsområder:

- Avgjøre saker om midlertidige omdisponeringer av de sikrede områdene.
- Avgjøre saker om mindre grenseendringer, etter nærmere retningslinjer.
- Løpende veiledning av kommuner og friluftsråd i enkeltsaker, samt organisert opplæring og veiledning av kommuner og friluftsråd i form av kurs og seminarer.
- Kvalitetssjekking og ajourføring av friluftslivsmodule av Naturbase.
- Håndtering av større deler av bygningsforvaltningen på områdene.
- Håndtering av festeforhold, sameie og rettigheter på de sikrede områdene.
- Håndheving av eiendomsretten og grunneierbeføyelser (til fots-, beite-, jakt-, fiskerett osv.). Dette kan være ulovlig bruk, nabokrenkelser, grensetvister med mer.
- Grensegang eller kartforretning for eiendommer med usikre grenser.

- Framskaffe oversikter over tilstanden i områdene, herunder behov for tilrettelegging og opparbeiding.
- Ivareta de statlig sikrede friluftslivsområdene i jordskiftesaker.
- Ivareta de statlig sikrede friluftsområdene i plansaker og i nabosaker.
- Godkjenne forvaltningsplaner for de sikrede områdene. Forskrift om tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder vil revideres som en følge av denne oppgaveoverføringen.
- Gi uttalelser i saker som skal avgjøres av Miljødirektoratet.

2. Oppgaver knyttet til Skjærgårdstjenesten:

- Overføre statlige midler til driftsområdene i Skjærgårdstjenesten, og følge opp bruk og rapportering av disse midlene.
- Bidra i ulike opplærings- og kompetansehevende tiltak.

For Skjærgårdstjenesten er det foreslått at dagens driftsområder beholdes og at Viken fylkeskommune skal tildele midlene til driftsområdet Indre Oslofjord, som også omfatter Oslo kommune.

Oslo kommune er i all hovedsak positiv til at fylkeskommunene, med den foreslåtte oppgaveoverføringen, får et helhetlig ansvar for den overordnede friluftslivsforvaltningen.

Som en følge av at Oslo både er kommune og fylkeskommune, medfører oppgaveoverføringen noen særskilte utfordringer for Oslo. For eksempel vil oppgaveoverføringen innebære at Oslo kommune både vil kunne søke om midlertidig omdisponering av et statlig sikret friluftslivsområde til et annet formål, og avgjøre søknaden selv. Oslo kommune vil også kunne vedta mindre grenseendringer av de statlig sikrede friluftslivsområdene etter henvendelse fra kommunen selv. Overføringen av ansvaret for å godkjenne forvaltningsplaner for de statlig sikrede friluftslivsområdene, innebærer at kommunen både utarbeider og godkjenner forvaltningsplanene for disse områdene. Oslo kommune mener utfordringene knyttet til kommunens dobbeltrolle i disse tilfellene lar seg løse gjennom en tydelig fordeling av oppgaveporteføljen internt i kommunen.

Oslo kommune forutsetter at tilstrekkelige midler til gjennomføring av oppgavene vil overføres til fylkeskommunene. I henhold til kommuneproposisjonen er ressursene som Miljødirektoratet og fylkesmennene har brukt på oppgavene som nå skal overføres til kommunene, beregnet til samlet å utgjøre om lag 2,7 årsverk (på nasjonalt nivå). Oslo kommune mener dette er et lavt anslag. Oslo kommune har til sammen 37 statlig sikrede friluftslivsområder: 33 i byggesonen og 4 i Marka (vernet etter Markaloven § 11). Det er per i dag kun utarbeidet forvaltningsplaner for områdene i Marka, og på sikt bør dette utarbeides også for områdene i byggesonen. Bymiljøetaten, Oslo kommunes fagetat på friluftslivsområdet, anslår at det som et minimum bør overføres midler tilsvarende 1,0 årsverk til Oslo kommune for å ivareta oppgavene som er foreslått overført.

Ut over dette tar Oslo kommune høringsnotatet til orientering.

Med hilsen

Arild Hermstad
byråd

Godkjent elektronisk

Kopi til: Bymiljøetaten, Postboks 636 Løren, 0507 OSLO